

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

12 Vtrum præcepta moralia veteris legis iustificent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

ptis nulla alia adiunguntur, quia per ea uniuersali-
ter omnia mala concupiscentia prohibetur.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd ad dilectionem
Dei & proximi ordinantur quedam precepta de-
calogi secundum manifestam rationem debiti ;
alia vero secundum rationem magis occultam.

AD SECUNDVM dicendum, qd precepta cere-
monialia, & iudicialia sunt determinatiua precepto-
rum decalogi ex vi institutionis, non autem ex vi na-
turalis instinctus, sicut precepta moralia superaddita.

AD TERTIVM dicendum, qd precepta legis ordi-
nantur ad bonum commune, vt supra dictum est.
Et quia virtutes ordinantur ad alium, directe per-
tinent ad bonum cōe: & similiter uirtus castitatis,
in quantum actus generationis deferuit bono cōi
speciei, ideo de istis uirtutibus directe dantur pre-
cepta decalogi, & superaddita. De actu autem fortitudi-
nis datur preceptum proponendum p̄ duces exhor-
tantes in bello, quod pro bono cōi suscipitur, ut
patet Deut. 20. ubi mandantur sacerdotibus: Nolite me-
tuere, nolite cedere. Similiter etiam actus gulae p̄-
hibendus committitur monitioni paterne, quia
contrariatur bono domestico. vnde dicitur Deute. 21.
ex persona parentū. Monita nra audire contēnit,
comestationib. vacat, & luxuria, atque conuiujs.

ARTICVLVS XII.

Super Questionis
100. Artic. duode-
cimum. Vtrum precepta moralia veteris
legis iustificarent.

IN art. 12. eiusdem
centesimae quaerit.

Supr. q. 98.
art. 1. & inf.
q. 103. art. 2.
& 3. dist. 40.
art. 3.

AD DVODECIMVM sic proce-
ditur. Vt quod precepta
moralia veteris legis iustifica-
rent. Dicit Apostolus Rom. 2.
Non enim auditores legis iusti
sunt apud Deum, sed factores
legis iustificabuntur: sed facto-
res legis dicuntur, qui implent
precepta legis. ergo precepta le-
gis adimpleta iustificabant. ¶ 2. Præ-
ter. Leuit. 18. dicitur. Cu-
stodie leges meas, atque iudi-
cia, quæ faciens homo uiuet in
eis: sed uita spiritalis hominis
est per iustitiam. ergo precepta
legis adimpleta iustificabant. ¶ 3. Præ-
ter. Lex diuina efficacior
est, quam lex humana: sed lex
humana iustificat. est. n. qua-
dam iustitia in hoc, quod præ-
cepta legis adimplentur. ergo
precepta legis iustificabant.
SED CONTRA est, quod Apo-
stolus dicit 2. ad Cor. 3. Litera
occidit. quod secundum Aug.
in lib. de spiritu & litera, intel-
ligitur etiam de preceptis mor-
talibus. ergo precepta moralia
non iustificabant.

RESPON. Dicendum, qd sicut
sanum proprie & primo dicitur, quod habet sani-
tatem, per posterius autem, quod significat sani-
tatem, vel quod conseruat sanitatem: ita iustifica-
tio primo & proprie dicitur ipsa factio iustitiæ, se-
cundario uero, & quasi improprie potest dici iusti-
ficatio significatio iustitiæ, vel dispositio ad iusti-
tiam. quibus duobus modis manifestum est, quod
precepta legis iustificabant, in quantum s. dispone-

bant homines ad gratiam. Christi iustificatio
quam etiā significabāt, quia sicut dicitur
tra Faustum. Etiam uita illius populi proprie
erat, & Christi figuratiua. Sed si loquamur de
iustificatione proprie dicta, sic considerādū est
iustitia potest accipi prout est in habitu, uel prout
in actu: & secundum hoc iustificatio dicitur
dicitur. Vno quidem modo, secundum quod
homo fit iustus adipsens habitum iustitiæ.
verò modo, secundum quod opera iustitiæ
ratur: ut secundum hoc iustificatio nihil aliud
quam iustitiæ executio. Iustitia autem, sicut
virtutes, potest accipi & acquisita, & infusa
supradictis patet. Acquisita quidem cau-
operib. sed infusa causatur ab ipso Deo
tiam. & hæc est uera iustitia, de qua n̄ loquitur
f̄m quam aliquis dicitur iustus apud Deum, & m̄
Rom. 4. Si Abraham ex operib. legis iustifi-
habet gloriam, sed non apud Deum. Hæc iusti-
fictia causari non poterat per precepta moralia
sunt de actib. humanis: & f̄m hoc precepta mor-
lia iustificare non poterant, iustitiā causandā
verò accipiatur iustificatio pro executione
tiæ, sic precepta moralia iustificabant, in quantum
continebant id, quod est f̄m se iustum: sed fac-
menta illa ueteris legis gratiam non conferunt
sicut conferunt sacramenta nouæ legis, que
hoc iustificare dicuntur. Si uero accipiatur iusti-
fictio pro executione iustitiæ, sic omnia præ-
legis iustificabant, aliter tñ, & aliter. Nam præ-
ceremonialia continebant quidem iustitiā
se in generali, prout, s. exhibebantur in cultu
in speciali uero non continebant f̄m se iustum
nisi ex sola determinatione legis diuine. Et
de huiusmodi præceptis dicitur, quod non iusti-
cabant nisi ex deuotione, & obedientia facta.
Præcepta uero moralia, & iudicialia contine-
id quod erat secundum se iustum uel in ge-
uel etiam in speciali: sed moralia præcepta
nebant id quod est secundum se iustum
iustitiā generalem, quæ est omnis uirtus, ut
tur in 5. * Ethic. Præcepta uero iudicialia perti-
bant ad iustitiā specialem, q̄ consistit circa
ctus humana uitæ, qui sunt inter hoies ad
I

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Apo-
stolus accipit iustificationem pro executione
AD SECUNDVM dicendum, quod homo
precepta legis, dicitur uiuere in eis, quia
currebat poenam mortis, quam lex transgre-
sibus infligebat: in quo sensu inducit hoc
apud Deum.

AD TERTIVM dicendum, quod precepta
humana iustificat iustitia acquisita, de qua
queritur ad presens, sed solum de iustitia
apud Deum.

QVAESTIO CI.

De preceptis ceremonialibus secundum
se, in quatuor articulos diuisa.

ONSEQUENTER
considerandum est
de preceptis cere-
monialibus.

¶ Et primo, de ipsis secundum
se. Secundò, de causa eorum.
Tertiò, de duratione ipsorum.

¶ 4. & 14.
art. 3.

Super
centesimam
questionem
100. artic.
duodecimum
1. N. q. 103.
art. 2. & 3.
dist. 40.
art. 3.
I multa
essent po
puz, qua
relinquo
ligere pol
marie em
monialis
ad scrip
geniam
solum
figurali